

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

УДК 81'37'367.625

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-4-26>

Оксана ВОРОБІЙОВА,
orcid.org/0000-0001-9426-7184
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології та перекладу
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Полтава, Україна) vorobyovaoksana27@gmail.com

Тетяна ПЕШКОВА,
orcid.org/0000-0003-4639-8141
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри германської філології та перекладу
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Полтава, Україна) pmtv76@i.ua

ПОЛІСЕМІЧНІ НАЙМЕНУВАННЯ ДЕСЕРТІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ

Статтю присвячено дослідженню спільних та відмінних ознак в семантичній системі найменувань десертів англійської та німецької мов.

Актуальність представленого дослідження обумовлена підвищеною увагою до системного аналізу лексики та поглибленого зіставного і типологічного вивчення тематичних і лексико-семантичних груп, особливо в межах лексикону, що відображає культурні традиції та особливості побуту носіїв різних мов. Практичні результати подібних наукових розвідок можуть бути значним внеском в розвиток ефективної міжкультурної комунікації та успішної перекладацької діяльності.

Встановлено, що в обох мовах набору найменування десертів з семантичної точки зору поділяються на одиниці, що мають моносемантичну структуру та одиниці, що мають полісемантичну структуру.

Доцільно констатувати, що переважна більшість досліджуваних лексем, які мають полісемантичну структуру в зіставлюваних мовах, характеризуються наявністю одного переносного значення, що, в свою чергу, дозволяє визначити в якості ізоморфної ознаки переважну двозначність найменувань десертів в англійській та німецькій мовах.

Визначено, що найменування з переносними значеннями в кількості від двох до чотирьох також виявляються в обох мовах набору.

Емпірично доведено, що найменування десертів в обох мовах – англійській та німецькій – є джерелом регулярних метафоричних та метонімічних переносів. Метафоричні значення в проаналізованому матеріалі базуються на зовнішній схожості, а метонімічні представлені синекдохою.

Виявлено, що в німецькій мові відсутні полісемічні найменування, що мають 5 переносних значень, на відміну від англійської мови, в якій зафіксована певна кількість таких одиниць.

Здійснено спостереження, що лише в англійській мові функціонують лексеми, в яких метонімічний перенос поєднується з метафоричним переносом.

Підсумовано, що англійська та німецька мови, які відносяться до групи германських мов, реалізують значний семантичний ізоморфізм. Проте, передбачається, що дослідження особливостей утворення одиниць, що розглядаються, та їхніх морфологічних особливостей, характеризуватиметься значним аломорфізмом. У виявленні та компаративному аналізі структурних особливостей зазначених одиниць в англійській та німецькій мовах якраз і полягає перспектива майбутніх наукових розвідок та їх внесок в розвиток сучасної парадигми типологічних та зіставних досліджень германських мов та культури.

Ключові слова: полісемія, семантична структура, метафоричний перенос, метонімічний перенос, синекдоха, ізоморфізм, аломорфізм.

Oksana VOROBIOVA,

orcid.org/0000-0001-9426-7184

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Germanic Philology and Translation Department
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
(Poltava, Ukraine) vorobyovaoksana27@gmail.com*

Tetiana PJESHKOVA,

orcid.org/0000-0003-4639-8141

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Germanic Philology and Translation Department
National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic"
(Poltava, Ukraine) pmtv76@i.ua*

POLYSEMANTIC NAMES OF DESSERTS IN ENGLISH AND GERMAN

The paper dwells on the study of common and differential features in the semantic system of English and German dessert names.

The scientific relevance of the presented research is due to the increased attention to the systematic analysis of the vocabulary and the in-depth comparative and typological study of thematic and lexical-semantic groups, especially those within the lexicon, which reflects cultural traditions and peculiarities of the life of speakers of different language communities. The practical results of such scientific investigations can be a significant contribution to the development of effective intercultural communication and successful translation activities.

It has been found out that in both languages, the names of desserts are semantically divided into units having a monosemantic structure and those having a polysemantic structure.

It is expedient to state that the majority of the studied lexemes, which have a polysemantic structure in the compared languages, are characterized by the presence of one figurative meaning, which, in turn, enables to define as an isomorphic feature the predominant two-meaning nature of the dessert names in the English and the German languages.

It has been determined that the nouns with figurative meanings in the number of two to four are also observed in both languages.

It has been empirically proven that the naming of desserts in both English and German languages is a source of regular metaphorical and metonymic transfers. Metaphorical meanings in the analyzed material are based on external similarity, while metonymic ones are represented by synecdoche.

It has been found that the German language does not have polysemantic nouns with 5 figurative meanings, unlike the English language, which has a certain number of such units.

It has been observed that the lexemes in which metonymic transfer is combined with metaphorical transfer function only in the English language.

It can be concluded that the English and the German languages, which belong to the group of Germanic languages, manifest considerable semantic isomorphism. However, it is assumed that the study of the word-building peculiarities of the units under consideration and their morphological features are expected to be characterized by significant allomorphy. The prospect of the future research and its contribution to the development of the modern paradigm of typological and comparative studies of Germanic languages and cultures lies in the identification and comparative analysis of the structural features of the mentioned units in the English and the German languages.

Key words: *polysemy, semantic structure, metaphorical transfer, metonymic transfer, synecdoche, isomorphism, allomorphy.*

Постановка проблеми. В умовах історичного розвитку мови діє закон про нерівномірний розвиток окремих її аспектів. Цей закон полягає в тому, що словникова, граматична і звукова системи мови змінюються нерівномірно.

Найшвидше на зміни реагує словниковий склад, який відгукується навіть на найнезначніші чинники і зміни в суспільному устрої. Мова миттєво реєструє нові лексичні одиниці і значення та зводить до нуля вживання тих понять, які втратили свою соціальну значимість, а також понять, що означають предмети побуту, які суспільство більше не потребує.

Їжа – це одна з найголовніших умов існування людини. Така реалія, як їжа, є джерелом відомостей не тільки про побут народу та сприйняття ним смакових якостей, кольору, форми, розміру, а й завдяки номінації дає інформацію про лінгвістичні тенденції, зумовлені як власне мовними, так і екстралінгвістичними факторами. Десерт увійшов у меню європейської кухні лише у 19 столітті, що було пов'язано зі збільшенням виробництва цукру. До цього часу десерти були доступні тільки заможним людям. На столах простих людей десерти можна було зустріти лише у свята. Найпершими та загальнодоступними

десертами вважаються мед та фрукти. До того ж багато десертів з'явилися під час традиційних обрядів та пов'язані з культовими святами того чи іншого народу.

Найменування страв, в тому числі й десертів, належать до базового словникового фонду кожної мовної спільноти, що і зумовило інтерес до них як до об'єкта дослідження, оскільки ці найменування тісно пов'язані з матеріальною культурою людей, постають невід'ємною частиною їхньої життєдіяльності, мають важливий психоемоційний ефект – використовуються для покращення емоційного фону, підняття настрою.

Аналіз досліджень. Останнім часом в парадигмі семасіологічних досліджень спостерігається підвищення уваги до системного аналізу лексики та поглибленого зіставного і типологічного вивчення тематичних груп (ТГ) і лексико-семантичних груп (ЛСГ).

Таке положення цілком зрозуміле й виправдане, оскільки в ЛСГ, як в основній структурній одиниці лексичної системи, відбиваються всі її істотні ознаки (Малюга, 2013).

Сучасна семасіологія, зокрема германське, романське і слов'янське мовознавство, мають у своєму розпорядженні достатньо багатий досвід аналізу лексики на рівні різних тематичних та лексико-семантичних груп – термінів спорідненості у типологічному аспекті (Ніколаєва, 2006), найменувань людини в англійській та українській мовах (Удинська, 2007), найменувань частин тіла у типологічному та зіставному аспектах, зокрема на матеріалі англійської, німецької та української мов (Материнська, 2009), найменувань природних явищ у зіставному аспекті, а саме на матеріалі англійської, німецької, іспанської та української мов (Малюга, 2013).

Вивчення полісемії має вирішальне значення для будь-якого семантичного дослідження мови і пізнання (Nierlich, 1999: 3).

У сучасній лінгвістиці полісемія розглядається як важлива семантична універсалія, що має глибокі корені у фундаментальній структурі мови (Bartsch, 2003).

«Полісемія є результатом розвитку значення, і ця властивість слова змінювати своє значення називається лексико-семантичною деривацією» (Lutzeiger, 2002: 76).

Полісемія виникає в результаті зміни значення – слово отримує (здебільшого внаслідок метафоризації або метонімізації) з часом загальноприйнятий новий варіант значення, а старі значення при цьому зберігаються (Keller, 2003: 109).

Метафора та метонімія часто розглядаються як два основні механізми семантичного розвитку значення слова. Метафора є найпродуктивнішим засобом збагачення мови, виявом мовної економії та кваліфікувалася ще Аристотелем як фігура мовлення, стилістичний засіб на підставі порівняння. Традиційно виділяють такі основні типи мовної метафори: номінативна, образна, когнітивна та генералізуюча. Метонімія – це, зокрема, «перенесення найменування, логічну основу якого складає входження обсягу одного поняття в обсяг іншого на підставі психологічних асоціацій, що відображають каузальні, атрибутивні, просторові, темпоральні та кількісні зв'язки, які об'єктивно існують між предметами» (Зайцева, 2009).

Таким чином, **актуальність** представленого дослідження обумовлена необхідністю подальших емпіричних досліджень семантичної структури лексичних одиниць, що входять до складу різних ЛСГ, у порівняльному аспекті, а також важливістю вивчення лексики, що відображає культурні традиції та особливості побуту носіїв різних мов, до якої, зокрема, відносяться досліджувані найменування, для досягнення ефективної міжкультурної комунікації та успішної перекладацької діяльності.

Мета дослідження – виявити спільні та відмінні ознаки найменувань десертів з точки зору розвитку їхньої семантичної структури в англійській та німецькій мовах. Поставлена мета передбачає вирішення наступних завдань:

- визначити та проілюструвати типи семантичної структури зазначених лексем в мовах, що зіставляються;
- виявити та описати засоби реалізації вторинної номінації в досліджуваному матеріалі;
- систематизувати ізоморфні та аломорфні характеристики полісемічних одиниць, що аналізуються.

Матеріалом дослідження послужили 492 найменування десертів, відібраних з тлумачних словників англійської та німецької мов, енциклопедичних джерел та кулінарних сайтів, серед яких в англійській мові – 213 одиниць, в німецькій – 279 одиниць.

Виклад основного матеріалу. В результаті аналізу емпіричного матеріалу дослідження було встановлено, що з семантичної точки зору найменування десертів в англійській та німецькій мовах поділяються на найменування, що мають моносемантичну структуру і найменування, що мають полісемантичну структуру, відповідно.

1. Семантична структура найменувань десертів в англійській та німецькій мовах.

Моносемантичну структуру мають в англійській мові 119 найменувань десертів, а в німецькій – 228 найменувань. Пор.: англ. *malt loaf* 'солодовий хліб із родзинками або іншими фруктами'; нім. *Butterkuchen* 'пиріг, посипаний перед випіканням крихтою з вершкового масла та цукрового піску'.

В кількісному відношенні найменування десертів, що мають полісемантичну структуру в досліджуваних мовах, складають 145 одиниць: 94 – в англійській мові та 51 – в німецькій.

За кількістю переносних значень полісемічні найменування десертів в мовах набору можна поділити на такі групи:

1.1. Найменування десертів з одним переносними значеннями (73 найменування в англійській мові, 42 найменування в німецькій мові). Пор.: англ. *apricot* 1) 'деревна рослина', 2) 'плід цієї рослини'; нім. *Dampfnudeln* 1) 'гарячі кнедли з дріжджового тіста, зазвичай із солодким соусом', 2) 'товстун'.

1.2. Найменування з двома переносними значеннями (6 одиниць в англійській мові та 5 одиниць в німецькій мові). Пор.: англ. *flummary* 1) 'солодкий пудинг, заварний крем, бланманже або фруктовий крем', 2) 'каша з вівсяних пластівців або борошна, зварена на воді', 3) 'повне марення, дурість'; нім. *Gebäck* 1) 'випічка, зазвичай солодка з тіста та інших інгредієнтів', 2) 'невеликі види хліба, такі як рулет, крендель із сіллю, солонка соломка', 3) 'шматочок тіста'.

1.3. Найменування з трьома переносними значеннями налічуються у кількості 6 одиниць в англійській мові та 3 одиниць в німецькій мові. Пор.: *cobbler* 1) 'людина, яка лагодить взуття', 2) 'глибокий фруктовий пиріг з товстою бісквітною скоринкою', 3) 'холодний напій з вина або лікеру з фруктами та цукром', 4) 'незграбний працівник'; *Apfel* 1) 'щільні, ароматні плоди яблуні', 2) 'яблуня', 3) 'сорт яблук', 4) 'груди'.

1.4. Найменування з чотирма переносними значеннями (2 одиниці в англійській мові та 1 одиниця – в німецькій). Пор.: англ. *lemon* 1) 'невелике азіатське вічнозелене дерево', 2) 'плід цього дерева', 3) 'зеленувато-жовтий або насичено-жовтий колір', 4) 'характерний, терпкий смак лимона', 5) 'марна(ий) (про людину) або несправна(ий) (про річ)'; *Feige* 1) 'вид рослин, які ростуть переважно у тропіках', 2) 'смаківниця'; 3) 'плоди смаківниці'; 4) 'жіночі статеві органи', 5) 'жінка легкої поведінки'.

1.5. Найменування, що мають п'ять значень, характерні лише для англійської мови та налічують 7 одиниць. Пор.: *honey* 1) 'солодка в'язка

рідина, вироблена бджолами з нектару, зібраного із квітів', 2) 'речовина, що використовується в кулінарії як підсолоджувач', 3) 'нектар квітів', 4) 'будь-яка інша в'язка, солодка речовина, вироблена комахами', 5) 'щось солодке, смачне, або чудове', 6) 'коханий(а), дорогий(а) і т.п.'.

Кількісні дані щодо переносних значень найменувань десертів у мовах зіставлення систематизовані в табл. 1.

Таблиця 1

Кількісні показники найменувань десертів з полісемантичною структурою в англійській та німецькій мовах

№ з/п	Кількість переносних значень	Кількість найменувань			
		англ.		нім.	
		кількість	%	кількість	%
1	одне	73	77,7%	42	82,3%
2	два	6	6,4%	5	9,8%
3	три	6	6,4%	3	5,9%
4	чотири	2	2,1%	1	2%
5	п'ять	7	7,4%	–	–
Разом		94	100%	51	100%

Таким чином, слід особливо зауважити, що переважна більшість досліджуваних лексем, які мають полісемантичну структуру в зіставлюваних мовах, характеризуються наявністю одного переносного значення, що, в свою чергу, дозволяє констатувати в якості ізоморфної ознаки переважну двозначність найменувань десертів в англійській та німецькій мовах. Чіткий аломорфізм в цьому контексті прослідковується за рахунок відсутності в німецькій мові полісемічних найменувань, що мають 5 переносних значень, на відміну від англійської мови, в якій зафіксовано наявність певної кількості таких одиниць (7 одиниць, див. табл. вище).

2. Вторинна номінація як засіб реалізації полісемії найменувань десертів в англійській та німецькій мовах.

Проведений аналіз семантичної структури зазначених одиниць дає змогу констатувати, що розвиток семантики досліджуваних найменувань відбувається за рахунок метафоричних та метонімічних переносів.

2.1. Метафора є важливим засобом розвитку лексичної семантики, способом пізнання дійсності та її семантичної категоризації. Вона визначається як вторинна непряма номінація при обов'язковому збереженні семантичної двоплановості та образного елемента.

В досліджуваному емпіричному матеріалі метафоричний перенос ґрунтується в обох мовах порівняння переважно на зовнішній подібності:

- англ. *cake* ‘кекс, торт’ → *cake* ‘шар бруду або глини (що пристав до одягу)’; *cake* ‘кекс, торт’ → *cake* ‘плитка (тютюну, чаю); шматок (мила); брусок; брикет’; *scone* ‘ячмінний або пшеничний коржик’ → австрал. розм. ‘голова’; *mousse* ‘мус’ → *mousse* ‘гель для душа’; *brownie* ‘брауні, шоколадне тістечко коричневого кольору’ → *brownie* ‘брауні, міфічні істоти з коричневим недоглянутим волоссям, які живуть в будинках людей (схожі зі слов’янськими домовиками)’;
- нім. *Birne* ‘плід грушевого дерева’ → *Birne* ‘тренувальна груша в боксі’; *Birne* ‘плід грушевого дерева’ → *Birne* ‘голова’; *Dampfnudeln* ‘гарячі кнедли із солодким соусом’ → *Dampfnudeln* ‘товстун’; *Eis* ‘лід’ → *Eis* ‘морозиво’.

2.2. Метонімічний перенос – це тип семантичних змін, що передбачає наявність відносин суміжності між двома денотатами. У сучасних дослідженнях виділяють такі основні типи метонімічних переносів: каузальний, атрибутивний, локальний, темпоральний, синекдохічний, комбінований (Удинська, 2007: 8).

Метонімічний перенос в проаналізованому матеріалі представлений різновидом синекдохі «ціле → частина», пор.:

- англ. *ice cream* ‘морозиво’ → *ice cream* ‘порція морозива’; *sweet* ‘солодке блюдо’ → *sweet* ‘цукерка’;
- нім. *Gebäck* ‘випічка’ → *Gebäck* ‘невеликі види хліба, такі як кренделі з сіллю та булочки’; *Kuchen* ‘випічка’ → *Kuchen* ‘пиріг’.

Також була виявлена група слів, розвиток переносного значення яких відбувається на основі поєднання метонімічного та метафоричного переносів. Подібні слова були знайдені лише в англійській мові:

- англ. *pie* ‘пиріг’ → *pie* ‘те, що підлягає поділу; джерело матеріальних благ (пиріг як частина матеріальних благ, які підлягають поділу); *pie* ‘пиріг’ → *pie* амер. розм. ‘хабар; політична допомога, заступництво (теж пиріг як частина чогось привабливого); *cake* ‘кекс, торт’ → *cake* ‘те, що підлягає поділу; джерело матеріальних благ’ (пиріг як частина матеріальних благ, що підлягають поділу).

У німецькій мові таких семантичних процесів не виявлено.

За даними кількісного аналізу, багатозначні найменування десертів, що розвивають переносні значення на основі прямого значення ‘десерт’, нараховують 32 найменування (15%) в англійській мові та 40 найменувань (14,3%) у німецькій мові (див. таблицю 2).

Отже, можна констатувати, що найменування десертів є джерелом регулярних метафоричних та метонімічних переносів. Метафоричний перенос ґрунтується в обох мовах порівняння на зовнішній схожості, а метонімічний представлений синекдохією. Також було виокремлено групу слів, в яких метонімічний перенос поєднується з метафоричним, але такі слова були виявлені лише в англійській мові.

Висновки. З огляду на мету дослідження, яка полягає у виявленні спільних та відмінних ознак найменувань десертів з точки зору розвитку їхньої семантичної структури в англійській та німецькій мовах, а саме, на основі вивчення семантичної структури досліджуваних лексем, компонентного аналізу їхніх значень та кількісної оцінки отриманих результатів вдалося сформулювати наступні висновки та узагальнення:

1. Ізоморфізм семантичних систем досліджуваних одиниць в мовах порівняння проявляється за рахунок наявності спільних ознак, що описані нижче.

1.1. В обох мовах набору найменування десертів з семантичної точки зору поділяються на одиниці, що мають моносемантичну структуру та одиниці, що мають полісемантичну структуру.

1.2. Переважна більшість досліджуваних лексем, які мають полісемантичну структуру в зіставлюваних мовах, характеризуються наявністю одного переносного значення, що, в свою чергу, дозволяє констатувати в якості ізоморфної ознаки переважну двозначність найменувань десертів в англійській та німецькій мовах (також див. 1.1. та табл. 1).

1.3. Найменування з переносними значеннями в кількості від двох до чотирьох також виявляються в обох мовах набору (також див. 1.2.–1.4. і табл. 1).

Таблиця 2

Переносні значення найменувань десертів в англійській та німецькій мовах: метафора і метонімія

	Англійська мова		Німецька мова	
	Кількість	%	Кількість	%
Метафоричний перенос	22	10,3%	36	12,9%
Метонімічний перенос	4	1,9%	4	1,4%
Змішаний тип	6	2,8%	–	–
Разом	32	15%	40	14,3%
Усього найменувань	213	100%	279	100%

1.4. Найменування десертів в обох мовах – англійській та німецькій – є джерелом регулярних метафоричних та метонімічних переносів. Метафоричні значення в проаналізованому матеріалі базуються на зовнішній схожості, а метонімічні представлені синекдохою (див. також 2.1.–2.2. і табл. 2).

2. Аломорфізм семантичної парадигми лексичних одиниць, що зіставляються, реалізується за рахунок наступних диференційних ознак.

2.1. В німецькій мові відсутні полісемічні найменування, що мають 5 переносних значень, на відміну від англійської мови, в якій зафіксована певна кількість таких одиниць (також див. 1.5. і табл. 1).

2.2. Було виявлено групу слів, в яких метонімічний перенос поєднується з метафоричним

переносом. Такі слова були виявлені лише в англійській мові.

Отже, з огляду на зазначене вище, можна констатувати, що англійська та німецька мови, які відносяться до групи германських мов, реалізують значний семантичний ізоморфізм. Проте, передбачається, що дослідження особливостей утворення одиниць, що розглядаються, та їхніх морфологічних особливостей, характеризуватиметься значним аломорфізмом. У виявленні та описі структурних особливостей зазначених одиниць в англійській та німецькій мовах якраз і полягає перспектива майбутніх наукових розвідок та їх внесок в розвиток сучасної парадигми компаративних досліджень германських мов та культур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зайцева В. В. Метонімічні перенесення в структурі газетного заголовка. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство*. 2009. № 11. Вип. 15, т. 1. С. 105–111. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumo_2009_17_15\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumo_2009_17_15(1)_19) (дата звернення: 27.10.2022).
2. Малюга А. Ф. Найменування явищ природи у зіставному аспекті: монографія (Типологічні, зіставні, діахронічні дослідження. – Т. 9.). Донецьк: ДонНУ, 2013. 246 с.
3. Материнська О. В. Типологія найменувань частин тіла: монографія (Типологічні, зіставні, діахронічні дослідження. – Т. 5.). Донецьк: ДонНУ, 2009. 295 с.
4. Ніколаєва Л. Б. Типологія термінів спорідненості: монографія (Типологічні, зіставні, діахронічні дослідження. – Т. 3.). Донецьк: ДонНУ, 2006. 255 с.
5. Bartsch R. Generating polysemy: metaphor and metonymy. *Metaphor and metonymy in comparison and contrast*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 2003. P. 49–74.
6. DGWDS: Duden: Das große Wörterbuch der deutschen Sprache, hrsg. vom Wissenschaftlichen Rat der Dudenredaktion. Die CD-ROM basiert auf der 3., völlig neu bearbeiteten und erweiterten Auflage der Buchausgabe in 10 Bänden. 1999. (PC-Bibliothek Version 2.01 mit Plus-Paket).
7. Keller R. Bedeutungswandel: eine Einführung. Walter de Gruyter. 2003. 169 S.
8. Lutzeier P.R. Wort and Bedeutung. Grundzüge und lexikalischen Semantik. *Über Wörter*. Freiburg im Briesgau: Rombach, 2002. S. 33–58.
9. LDE: Longman Dictionary of Contemporary English. Adam: Longman dictionaries. 1995. 1968 p.
10. Nierlich B., Clark D. Polysemy and flexibility: introduction and overview. *Metonymy in language and thought*. John Benjamins Publishing Company, 1999. P. 3–31.
11. OALDCE: Hornby A. S. Oxford advanced learner's dictionary of current English, 6 ed. Oxford: Oxford Univ. Press, 2003. 1539 p.

REFERENCES

1. Zaitseva V. V. Metonymimichni perenesennia v strukturi hazetnoho zaholovka [Metonymic transfers in the structure of a newspaper headline]. *Bulletin of Dnipropetrovsk University. Series "Linguistics"*. 2009. Nr 11 (15), Vol. 1. P. 105–111. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumo_2009_17_15\(1\)_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumo_2009_17_15(1)_19) (accessed: 27.10.2022) [in Ukrainian].
2. Maliuha A. F. Naimenuvannia yavyshech pryrody u zistavnomu aspekti: monohrafiia [Names of natural phenomena in the comparative aspect] (Typological, comparative, diachronic studies. – Vol. 9.). 2013. 246 p.
3. Materynska O. V. Typolohiia naimenuvan chastyn tila [Typology of names of body parts] (Typological, comparative, diachronic studies. – Vol. 5.). 2009. 295 p.
4. Nikolaieva L. B. Typolohiia terminiv sporidnenosti [Typology of kinship terms] (Typological, comparative, diachronic studies. – Vol. 3.). 2006. 255 p.
5. Bartsch R. Generating polysemy: metaphor and metonymy. *Metaphor and metonymy in comparison and contrast*. Berlin, New York: Mouton de Gruyter. 2003. P. 49–74.
6. DGWDS: Duden: Das große Wörterbuch der deutschen Sprache, hrsg. vom Wissenschaftlichen Rat der Dudenredaktion. Die CD-ROM basiert auf der 3., völlig neu bearbeiteten und erweiterten Auflage der Buchausgabe in 10 Bänden. 1999. (PC-Bibliothek Version 2.01 mit Plus-Paket).
7. Keller R. Bedeutungswandel: eine Einführung. Walter de Gruyter. 2003. 169 S.
8. Lutzeier P.R. Wort and Bedeutung. Grundzüge und lexikalischen Semantik. *Über Wörter*. Freiburg im Briesgau: Rombach. 2002. S. 33–58.
9. LDE: Longman Dictionary of Contemporary English. Adam: Longman dictionaries. 1995. 1968 p.
10. Nierlich B., Clark D. Polysemy and flexibility: introduction and overview. *Metonymy in language and thought*. John Benjamins Publishing Company. 1999. P. 3–31.
11. OALDCE: Hornby A. S. Oxford advanced learner's dictionary of current English, 6 ed. Oxford: Oxford Univ. Press. 2003. 1539 p.